

Gærning end nogen tror, og kun en Personlighed som Frk. Goldschmidt, der ejede en saa sjælden Evne til at paavirke andre i Tanke og Handling, havde en saa stor Interesse for Literaturen og Forstaaelse af den, samt en vidtstrakt Tolerance, var fuldtud paa sin Plads som saadan.

Og fremfor alt forstod hun, at »Kvindelig Læseforening« skulde være et Hjem og Tilflugtssted for de mange. Derfor vil Kvinderne savne Ragnhild Goldschmidt og hædre hendes Eftermæle.

S—h.

Kvinderne og Øllet.

I »Morgenbladet« for 1ste November findes en Artikel med Overskriften? »Vil Kvinderne være med?« Til hvad! Til at agitere for, at »faa Skatten paa Sukkeret hævet ved at lægge Skatten over paa det bajerske Øl.« Og Morgenbladet er sikker paa, »at alle forstandige Kvinder« vil indse, at denne Ombytning vil være til umaadelig Lykke, særlig for de fattige Hjem. Maaske har dog »Morgenbladet« heri stolet alt for meget paa Kvindernes Svagheit overfor Syltetøj og Sukkerkugler. Saa slikne efter Sukker er vi dog næppe, at vi ikke nok »vil forstaa, hvad Sukkertoldens« Forflyttelse over paa det bajerske Øl vil betyde, særlig overfor de Familjer, der lever i trange Kaar. Os »narrer man ikke paa dette Punkt ved at lokke med »Havelodder«, »Syltefabrikker« og »Nedsættelsen paa en stor Post i vore Husholdningsregnskaber.« »Forstandige Kvinder« evner nemlig at se ud over deres egne Regnskabsbøger, og forstaa, at naar de 7 Millioner (Sukkertolden) dog skal skaffes i Statskassen gennem en indirekte Skat, saa bliver Husholdningsudgifter ikke formindskede ved at flytte Skatten fra Sukkeret over paa Øllet, der jo ogsaa er en Forbrugsartikel i Husholdningen. Saa meget forstaa selv de Kvinder, der ikke »giver sig af med Politik.« Hvad maa saa ikke de i Højrebladene udskregne »politisierende Fruentimere« dømme om et slikt Lovforslag som det »Bojsen-Claussenske«.

Vi er nærmest forbavsede over, at et slikt Lovforslag kommer fra Venstre og støttes af en Del af Venstre. Os forekommer det mærkeligt, at Venstremænd kan være saa forhippede paa at »erstatte« Finansministeren de 7 Millioner, som Sukkertolden andrager, da Venstre dog vist næppe kan være fuldt ud sikrede imod, at ikke Statskassens Midler bruges til at afholde »Udgifterne« ved »provisoriske« Foranstaltninger, f. Ex. Gendarmer og Fæstninger. Har man ingen Garantier mod saadanne Misbrug, da burde man i ethvert Tilfælde ikke søge de 7 Millioner bragt til Veje gennem en Skat, der nærmest vil ramme Smaafolk, men derimod gennem en Skat paa Formuen. Lad os saa i Guds Navn faa vort Syltetøj og Sago-suppe billig! Det har vi intet imod, men vi har imod, at man indfører en Skat, der kommer til at hvile tungt paa de Hjem,

der i Forvejen har ondt nok ved at klare Husholdningsudgifterne.

Og det bliver, som allerede nævnt, ikke Formuen, der beskattes gennem en Skat paa bajersk Øl — Formuen drikker nemlig Vin og laver dygtig sukret, solid Søbemad — men derimod tusender af »de daarligst stillede Husmødre«, der kun faar Husholdningspenge fra Haanden i Munden, eller som maa arbejde ude hele Dagen og derfor ikke har Tid eller Lejlighed til at lave en solid Middagsret til Manden, Børnene og sig selv.

Man er i disse Husholdninger (ikke fordi man foretrækker det, men fordi Forholdene fører det med sig) henvist til for en stor Del at leve af »tor Mad«; derfor drikker man ogsaa mere i saadanne Husholdninger end i de, hvor Frokostbordet staar dækket med Kakao eller Kaffe, Middagsbordet med Vinsuppe, Steg og Saucer, og hvor man efter Middagen i Fred og Ro nyder sin Kaffe.

Det er utvivlsomt, at Ølskatten vil blive en forholdsvis ikke ringe Fordyrelse for Arbejderhusholdningerne. Det forudsættes f. Ex., at der i en af disse Husholdninger efter Sukkertoldens Ophævelse vil blive brugt 8 à 10 Pd. Sukker om Maaneden, (nu 4—6 à 8 Pd.); med en Nedsættelse af 10 Øre pr. Pd. vil en Arbejderfamilje højt regnet »spare« 1 Kr. om Maaneden. Men Sukkertoldens Ophævelse er efter det foreliggende Lovforslag betinget af en Ølskat, der vil fordyre en Bajer med 2½ Øre. Lad nu samme Familie drikke 5 Bajere om Dagen (dette er lavere end nu), da vil Ølskatten give en Merudgift om Maaneden af 3 Kr. 75 Øre. Med et rundt Tal forøges saaledes Familjens maanedlige Udgift med 3 Kr. Det er den »Besparelse«, Sukkertoldens Overførelse til det bajerske Øl vil bringe de »daarligst stillede« Husholdninger. Overfor denne »Besparelse« vil Kvindernes Svar ikke »være tvivlsomt«.

»Vi vil hjælpe med til at skabe en offentlig Mening« mod et Lovforslag, der paa en saa uforholdsmæssig Maade beskatter Arbejderstanden til Fordel for de bedre stillede i Samfundet. Vi vil kræve af Mændene, der eneraadig har paataget sig at være Lovgivere ogsaa for os, at »de dog engang handler som Mænd«, siger Morgenbladet. Det vil vel med andre Ord sige, at de handler retfærdigt og dømmer uildet.

Og følger Rigsdagsmændene denne vor Henstilling, da vil Lovforslagets Skæbne være den visse Død!

L. N.

* * *

Mere om Øl og Sukker.

Det er sjældent, at der under nogen Debat i Folketinget har været talt mere om Kvindernes Mening end under Forslaget om Ophævelse af Told paa Raasukker.

Det har særlig været de Mænd, som har støttet det Bojsenske Forslag, der har ment at have Kvinderne paa deres Side.

Kvinderne har imidlertid været undskyldt i ikke at svare, da ingen af dem endnu har Sæde i Rigsdagen. Havde de kunnet svare, gik det naturligvis blandt Kvinder som blandt Mænd, at der var forskellige Meninger om den Sag.

Det er ikke saa ganske let at danne sig en klar Mening om den saglige Side, politisk taget er det let nok at løbe ind i en af Partigrupperne og derfra raabe i Kor for eller imod Sukkeret, og er det vanskelig, for Mænd, er det selvfølgelig endnu vanskeligere for Kvinder, som kun i saa ringe Grad deltager i Forretningslivet, saa de kun ud fra deres smaa Forhold som Forbrugere er i Stand til at have en Mening. Ser de altsaa paa deres egen lille Husholdning og regner ud, hvor megen Told der gives paa deres Sukkerforbrug og hvor megen Skat paa bajersk Øl efter det nye Forslag, da er Regnestykket snart opgjort som et Tab, en endnu større indirekte Skat end tidligere, men ses der med et mere udvidet Syn over hele Landet, saa forholder Sagen sig ganske anderledes, og toldfrit Sukker vil da staa som en uhyre økonomisk Fordel for Danmark og altsaa ogsaa for os alle.

Sagen er nemlig den, at Landmanden ikke faar nok ud af sin Jord og at Opdyrking af Havejord vil give vort Land en Merindtægt af Millioner, hvis Frugterne kan syltes og enten udføres eller benyttes som Næringsmiddel, selv i de tarveligste Husholdninger, men det kan kun ske, hvis Prisen paa Sukkeret betydelig nedsættes.

Da Bojesen indbragte sine to Lovforslag, bragte han dem saaledes i Forbindelse med hinanden, at han mente Udstykning af Havelodder til Indsiddere og jordløse Husmænd skulde blive en Erhvervskilde; men under første Behandling i Folketinget er det af sagkyndige Folk, hvis Kompetence vi ingenlunde har Grund til at betvivle, godtgjort, at disse Havelodder kun kan blive en Behagelighed og et Middel til en sund Beskæftigelse, men ikke en Erhvervskilde, da det at dyrke Havejord som Indtægtskilde kræver mange Kundskaber og en særegen Uddannelse.

Men selv om disse Havelodder i de første Aar ikke bliver det, Forslagsstilleren har tænkt, saa er Havedyrkning hele Landet over ikke mere en blot Illusion, men en Virkelighed, hvortil vi har Ret at knytte de største Forhaabninger og som paa det nøjeste hænger sammen med Kvindesagen.

Kvindebladet »Hvad vi vil« har tidligere gjort opmærksom paa »Kvindelige Gartnere«, Havedyrkning m. m., som et Arbejdsfelt, hvor der var Brug for Landbokvindens Kræfter. Hun er vant til Arbejde i fri Luft, hun har Interesse og Forstand paa Jordbrug, og med faglig Uddannelse vil hun kunde skaffe sig store Indtægter som Havebruger.

Hvad der er frataget hende som Mejerse, kan hun vinde ind som Gartner.

Meningen er naturligvis ikke, at enhver Haveejer selv skal sylte Frugter, men Meningen er, at der skal anlægges Andelskonserverfabrikker, som der nu er Andelsmejerier og Slagterier. Meningen er, at man skal lære det danske Folk baade af Almueklassen og Smaaborgere at spise Frugt hver Dag og tillavet paa mangfoldig Maade i deres Middagsmad som Englænderne gør, hvorved der vindes Sundhed og Velvære. Blev der først oprettet Andelskonserverfabrikker, hvor Smaafolk kunde levere deres Frugt, saa blev nok Frugttræerne anderledes passede ude i Landet, end nu, hvor man desværre kan se Kapitaler ligge paa Jorden og